

Klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Klima og miljødepartementet

Boks 8013 Dep

0030 Oslo

Postmottak@kld.dep.no

Kopi: Anne-Martine.Solstad@kld.dep.no;

Solveig.Crompton@kld.dep.no; ihaugsgjerd@wwf.no

Oslo, 20.02 2019

Innspill fra Forum for utvikling og miljø til Norges delegasjon til FNs miljøforsamling

Forum for utvikling og miljø (ForUM), som representant for et nettverk av over 50 norske organisasjoner, er takknemlig for muligheten til å komme med innspill til Norges deltakelse ved FNs fjerde miljøforsamling (UNEA 4).

ForUM setter også pris på at vi har fått plass i den norske delegasjonen, og har altså nominert Inger Haugsgjerd fra WWF Norge (i kopi), som er rådgiver for havmiljø.

ForUM støtter norske myndigheters langsiktige mål om å styrke miljøarbeidet i FN og å løfte betydningen av FNs miljøforsamling. FNs miljøforsamling er verdens høyeste beslutningsorgan for miljø, men har ikke fått den oppmerksomheten som forsamlingen fortjener. Politisk prioritering av forsamlingen fra øverste politiske ledelse i Norge, samt et offensivt arbeid for å starte forhandlinger av en ny rettslig bindende avtale mot plastforurensing av havet, kan bidra til å løfte forsamlingens viktighet. Frankrikes president Emmanuel Macron inviterer under miljøforsamlingen til toppmøtet "One Planet Summit" og deltakelse fra statsminister Erna Solberg bør vurderes for å løfte de norske prioriteringene.

Forum for utvikling og miljø ønsker i dette innspillet særlig å løfte prioriteringer innen marin forsøpling, naturmangfold, regnskogsbevaring og miljøforkjempere.

ForUMs krav oppsummert

- Norske myndigheter bør arbeide for å få på plass et forhandlingsmandat for en ny rettslig bindende internasjonal avtale for bekjempelse av marin forsøpling. Det haster med å stanse den stadig økende plastforsøplingen og norske myndigheter bør legge ned politisk innsats for å få fortgang i arbeidet for et forpliktende internasjonale rammeverk på feltet.
- ForUM støtter Norges forslag til etableringen av et internasjonalt ekspertpanel for marin forsøpling og vil oppfordre til at dette nye panelet samarbeider og bygger på erfaringer med FNs klimapanel og FNs naturpanel.
- Norske myndigheter bør benytte UNEA til å bygge støtte for en ambisiøs ny avtale under Konvensjonen for biologisk mangfold og peke på behovet for å fjerne subsidier og andre økonomiske incentiver som øker presset på gjenværende intakte naturområder.
- Norske myndigheter bør benytte UNEA til å løfte viktigheten av regnskogsbevaring og beskyttelse av miljøforkjempere.

Stans plastforsøplingen

Forum for utvikling og miljø mener at norske myndigheter bør legge ned den nødvendige politiske innsatsen for å få på plass et forhandlingsmandat for en ny rettslig bindende avtale for å stanse plastforurensingen av havet. Havet er i krise. Åtte millioner tonn plast havner i havet hvert år og bidrar til store negative konsekvenser for arter, økosystemer og vårt livsgrunnlag. Forsøplingen har også voksende økonomiske konsekvenser med fiskeri, sjømat og turisme som de foreløpig hardest rammede sektorene. Helseeffektene av plastforsøplingen er enda usikre, men det vi vet er at også vi mennesker får i oss store mengder plast.

Det haster med å gjøre noe for å stanse dette raskt voksende problemet. Norske myndigheter bør derfor legge ned en stor innsats, også fra politisk ledelse, for å få på plass en ny rettslig bindende avtale. En ny avtale nevnes som en av prioriteringene for regjeringen i regjeringsplattformen og ForUM forventer derfor å se en tydelig politisk innsats under og i forkant av UNEA4 for å starte forhandlingene av en ny avtale. Arbeidet for en ny avtale for å stanse marin forsøpling bør involvere statsministeren, utenriksministeren, klima- og miljøministeren og utviklingsministeren.

Forum for utvikling og miljø støtter det norske resolusjonsforslaget, men ønsker et tydeligere forhandlingsmandat for en ny avtale. Mandatet til en ny forhandlingsgruppe bør være å forberede form og innhold i en ny slik avtale og ikke begrense seg til å gi anbefalinger relatert til et slikt nytt globalt rammeverk. Norske myndigheter bør prioritere å sikre at en ny prosess etter UNEA4 tar verden betydelige skritt nærmere en ny internasjonal avtale og det bør være en sterk prioritet å unngå at den videre prosessen fører til en forsinkelse av dette arbeidet frem mot UNEA5. Norske myndigheter bør vurdere å ta denne prosessen til andre relevante forum eller ut av FN dersom prosessen under FNs miljøforsamling blir trenert.

ForUM støtter etableringen av et ekspertpanel for marin forsøpling og anbefaler at dette blir et høyt prioritert panel med mandat til å undersøke både kildene, omfanget, konsekvensene (både miljømessige, økonomiske og helserelaterte) av plastforsøplingen, samt effekten av globale tiltak for å løse problemet.

Bevar naturmangfoldet

Norske myndigheter bør bruke UNEA til å fremme en ambisiøs post 2020-avtale under Konvensjonen om biologisk mangfold, som bygger på Aichi-målene og framskritt under gjeldende strategiske plan. En ny avtale bør inneholde sterkere forpliktelser og et mer solid system for å holde land ansvarlige. Bevaring av store, intakte økosystemer og opprettholdelse av de essensielle økosystemtjenester de leverer, må være et hovedelement i en ny avtale.

Fragmentering og gradvis degradering av skog har ikke fått tilstrekkelig oppmerksomhet verken innenfor klima- eller biologisk mangfold-rammeverket dette problemet må adresseres eksplisitt og raskt. Urfolk og lokalsamfunn (IPLC) forvalter store deler av verdens intakte naturområder, og mange områder overlapper med verneområder eller med konsesjoner for næringsvirksomhet og utvinningsindustri. Involvering av urfolk og lokalsamfunn, må stå øverst på agendaen i innsatsen for bevaring av store intakte naturområder.

Bevaring av regnskogen er avgjørende for å hindre klimaendringer og bevaring av naturmangfoldet. FN har vedtatt blant annet SDG 15 om å fremme gjennomføring av en bærekraftig forvaltning av all slags skog, stanse avskoging, gjenopprette forringede skoger og stanse avskoging innen 2020. Norge bør benytte UNEA til å holde teamet på dagsorden og til å invitere andre land med på å bidra med økonomisk støtte til regnskogbevaring.

De miljøutfordringene verden står overfor løses ikke innenfor miljøsektoren alene. Til nå har ikke tiltak innenfor FN tilstrekkelig adressert de sterke økonomiske insentivene som finnes i de fleste land

for å fortsette ødeleggelsen av natur - på landjorda og i havet. Norske myndigheter må bruke alle anledninger til peke på behovet for å fjerne subsidier og andre økonomiske incentiver som øker presset på gjenværende intakte naturområder. Regulering av økonomisk aktivitet, skatte og avgiftspolitikkk må tilpasses det prekære behovet for å stanse tap av naturmangfold og nå FNs klimamål om å begrense den globale oppvarmingen til 1,5 grader.

Beskytt miljøforkjemperne

Urfolk, miljøvernere og menneskerettighetsaktivister utsettes for vold, trusler og drap når de kjemper for å beskytte naturområder og livsgrunnlaget til sårbare lokalsamfunn. I fjor ble 207 miljøforkjempere drept. Det er det høyeste registrerte antallet noensinne. Situasjonen er så alvorlig at FNs spesialrapportør for menneskerettighetsforsvarere har omtalt det som en «global krise». Miljøforkjempere blir drept fordi de står i veien for ødeleggende økonomisk utnyttelse av naturressurser og landområder.

Norge bør benytte muligheten til å løfte denne problemstillingen slik at nasjoner og bedrifter gjennomfører aktsomhetsvurderinger av sin virksomhet.

Lykke til i Nairobi! Vi ser fram til møtet hos KLD med statsråden mandag om UNEA4, og videre dialog.

Vennlig hilsen

Borghild Tønnessen-Krokan

Daglig leder

Forum for utvikling og miljø

Medlemmer i ForUMs klima-, biomangfolds-, og havgrupper:

Besteforeldrenes klimaaksjon, Caritas, Changemaker, Flyktninghjelpen, FN-sambandet, Internasjonal Kvinneliga for Fred og Frihet, Greenpeace, Kirkens Nødhjelp, LNU, Miljøagentene, Naturvernforbundet, Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Redd Barna, Regnskogsfondet, SABIMA, Spire, Utviklingsfondet og WWF-Norge.